

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.I.448/2020/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Feleky István a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária előadó bíró,

Dr. Gimesi Ágnes bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. szeptember 9.

Az ügy tárgya: személyi szabadság megsértésének büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): Terhelt1

Első fok: Kaposvári Járásbíróság 10.B.145/2019/14/I. ítélet, 2019. október 10.
tárgyalás

Másodfok: Kaposvári Törvényszék 1.Bf.319/2019/8. ítélet, 2020. február 26.
nyilvános ülés

Harmadfok: —

Az indítvány előterjesztője: terhelt védője

Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a személyi szabadság megsértésének büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt vezető védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Járásbíróság 10.B.145/2019/14/I. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.319/2019/8. számú ítéletét megváltoztatja:

– a terheltet az ellene társtettesként elkövetett testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti,

– és a terheltet 1 (egy) év 9 (kilenc) hónap szabadságvesztésre ítéli.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Kaposvári Járásbíróság – a Kaposvári Törvényszék 2019. május 6. napján meghozott 2.Bkk.181/2019/2. számú, a Barcsi Járásbíróság kizárása mellett kijelölő végzése alapján eljárva – a 2019. október 10. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 10.B.145/2019/14/I. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki személyi szabadság megsértésének büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 194. § (1) bekezdés] és társtettesként elkövetett testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés].

[2] Ezért öt (elmaradt: halmazati büntetésül) 1 év 3 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követően (kitöltését követő napon) bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá egy korábbi ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről és a bűnügyi költségről.

[3] A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2020. február 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.319/2019/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet annyiban változtatta meg, hogy a szabadságvesztést 2 évre felemelte (súlyosította), míg egyebekben helybenhagyta.

[4] Az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 2-3. oldal) és a másodfokú bíróság által nem korrigált történeti tényállás:

[5] A terhelt 2018. április 22. napján 18 és 19 óra között személygépkocsijával megjelent sértett1 sértett helység1 helységben lévő házánál. A terhelt kiszállása után a ház előtt tartózkodó sértettet – minden előzmény nélkül – egy-egy alkalommal tenyérrel és ököllel fejen ütötte, majd kinyitotta a személygépkocsi jobb hátsó ajtaját, jobb karjánál fogva a jobb hátsó ülésre lökte, az ajtót lezárta, és a rémült, az ijedtségtől érdemi ellenállást kifejteni képtelen sértettel tanú1 házához hajtott. A terhelt dudálására tanú1 beült a személygépkocsi jobb első ülésére.

[6] A terhelt helység2 helység irányába indult a 6-os főúton, helység2 külterületén félreállt, ő és tanú1, valamint a terhelt felszólítására a sértett kiszállt a személygépkocsiból. Ezt követően – amiért a sértett korábban kigúnyolta tanúlet – a terhelt több, meg nem állapítható alkalommal tenyérrel, míg tanú1 több, meg nem állapítható alkalommal ököllel közepes erővel fejen ütötte a sértettet. A terhelt és tanú1, valamint a terhelt felszólítására a sértett beült a személygépkocsiba, visszatértek helység1 helységbe, ahol a sértett kiszállt és hazament. A fejfájásra panaszkodó sértett élettársa telefonon értesítette a mentőt és a rendőrséget.

[7] A terhelt mintegy harminc percig fosztotta meg a sértettet személyi szabadságától, amiről tanú1nek nem volt tudomása. A terhelt és tanú1 bántalmazása következtében a sértett az arcának jobb oldalán mérsékelt és a jobb járomív területének enyhe duzzanatát szenvedte el, sérülése nyolc napon belül gyógyult. A sértett élettársa telefonon értesítette mentőket és a rendőrséget. A sértett 2018. április 22-én, azaz aznap, a terhelttel és tanú1cel szemben joghatályos magánindítványt terjesztett elő könnyű testi sértés vétsége miatt. A sértett utóbb tanú1cel szemben a feljelentését visszavonta, ezért a Barcsi Járásbíróság a 2019. augusztus 16-án jogerős 5.Bpk.83/2019/5. számú végzésével megszüntette az ellene könnyű testi sértés vétsége miatt indult eljárást.

[8] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt – már az alapügy nyomozati szakaszában meghatalmazott (nyomozati iratok 171. oldal) – vezető védője terjesztett elő a másik védő által kiegészített felülvizsgálati indítványt: az indokolási kötelezettség megsértése miatt; a társtettesként elkövetett testi sértés vétsége kapcsán nem az arra jogosult általi vádemelés és sértetti vádejtés [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 649. § (2) bekezdés c) pont] miatt, az eljárás megszüntetése érdekében; a társtettesként elkövetett testi sértés vétsége kapcsán a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozattól eltérés [Be. 649. § (6) bekezdés] miatt; a személyi szabadság megsértésének büntetében a bűnösség törvénysértő megállapítása miatt [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], felmentés érdekében.

[9] A felülvizsgálati indítvány indokai.

[10] 1. A társtettesként elkövetett testi sértés vétsége miatt nem az arra jogosult emelt vádat és a sértett ejtette a vádat.

[11] A bíróság el sem bírálhatta volna a cselekményt. Az tanú1 ellen külön indult eljárásban a sértett ejtette a vádat, mivel szerinte sem történt bűncselekmény. A külön eljárás

is igazolta, hogy egymással össze nem függő bűncselekményekről van szó, amelyek nemcsak cselekményükben, hanem térben is teljesen elkülönültek egymástól.

[12] A Be. 764. § (4) bekezdése szerint, ha az ügyész a vád képviselőjét átvette, a magánvádlót a sértett jogai illetik, és a sértett kötelezettségei terhelik azzal, hogy a vádat bármikor ejtheti. A sértett úgy nyilatkozott, hogy „(a) terheltnek nem kérem a megbüntetését, magánindítványom sincs vele szemben” (elsőfokú bírósági iratok 9. sorszámu jegyzőkönyv 7. oldal 7. bekezdés). A sértett ezzel a nyilatkozatával elejtette a vádat. Az elsőfokú bíróságnak azonnal meg kellett volna szüntetnie az eljárást, miként a másodfokú bíróságnak is, mivel a sértett – szemben az ügyésszel – a másodfokú eljárásban is jogosult a vád elejtésére, de a másodfokú bíróság nem is ismertette a sértett által a másodfokú eljárásban külön is megküldött vádelejtő nyilatkozatát.

[13] Az EBH 2006.1499. számú döntés szerint a közvádas ügy nyomozásával együtt folyó magánvádas eljárásban az ügyésznek közölnie kell a sértettel, hogy – az egyébként magánvádra üldözendő cselekmény miatt – a vád képviselőjét (a vádemelés jogát) át kívánja venni.; ezt megelőzően ugyanis a feljelentő visszavonhatja a feljelentését, ami az ügyész vádemelési jogát kizárja.

[14] Ehhez képest az ügyész nem közölte a sértettel, hogy át kívánja venni a vád képviselőjét, hanem úgy tekintette, hogy neki vádemelési joga van magánvádas ügyben is, ha egyúttal közvádas bűncselekmény miatt vádat emel (holott a másik terhelttel szemben a sértett emelt és ejtett el magánvádat, amit szintén nem tehetett volna meg, ha a másodfokú bíróság érvelése helyes lenne).

[15] Mivel 2020. április 1-től felülvizsgálati ok a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés, ezért a bíróság előtt olyan személy emelt vádat, akinek a törvény szerint erre nem lett volna lehetősége.

[16] Törvényes vádról nem beszélhetünk jelen esetben, hiszen a magánvádas eljárás alá tartozó bűncselekmény miatt főszabályként a sértett képviseli a vádat, ha pedig az ügyész akarná a vádat képviselni, akkor ezt előzőleg a sértettel közölnie kell, ha pedig a sértett elejti az átvett vád képviselőjét, akkor az eljárást meg kell szüntetni.

[17] A testi sértés társtetteskénti minősítésével sem értett egyet. A bíróság helytelenül hivatkozott arra a joggyakorlatra, miszerint, ha a sértettet többen bántalmazták és nem lehet megállapítani, hogy melyikük okozta az eredményt, akkor társtettesként felelnek. Jelen esetben ugyanis egyértelműen elkülöníthető, hogy előbb a terhelt adott két pofont (amit el is ismert, és a szakértő egyértelműen kimondta, hogy ez nem okozott testi sértést), majd ezt követően az tanúl által adott ökölcsapások okozhatták a sértett sérüléseit (a szakértő ezt egyértelműen alátámasztotta). Ilyen esetben nem beszélhetünk szándékegységről, semmi nem utalt arra, hogy mindkét bántalmazó (akár eshetőlegesen) testi sérülést akart volna okozni és az eredményt az egyikük magatartása idézte elő. A szándék- és akarategység hiánya miatt tehát nem beszélhetünk társtetességről. Azzal, hogy a terhelt pofont adott és nem ököllel ütött, éppen azt jelezte, hogy szándéka nem terjedt ki testi sértés okozására (még eshetőlegesen sem), azaz legfeljebb bűnsegédje lehetett volna a testi sértésnek (ami szintén nem megállapítható, tekintettel arra, hogy a magánvád tanúcel szembeni elejtésével nincs

tettesi alaphűncselekműny). Erre vonatkozóan számos, a Bűrosági Határozatok Gyűjteműnyben megjelent határozat egyértelmű iránymutatást ad (pl. BH 2008.233.). Tehát, ha nem lett volna indokolt az eljárás megsűntetése, akkor is fel kellett volna menteni a terheltet.

[18] 2. A testi sűrtés kapcsán a Kúria Bűrosági Határozatok Gyűjteműnyben közzétett határozatától való eltérésre hivatkozás már említésre került.

[19] 3. A személyi szabadság megsűrtésének bűntettében a bűnűsség megállapítása törvűnyűsűrtű.

[20] A személyi szabadság megsűrtésének jogi tárgya a szabad mozgáshoz, helyvűltóztatáshoz való jog, az annak háborítatlan gyakorlásához fűzűdű társadalmi érdek. Annak megsűrtése csak akkor valűsulhat meg, ha a sűrtett nem képes az akarátának megfelelő helyvűltóztatásra, szabad mozgásra. A tűnyleges korlátozás nem következik be, ha a sűrtett egy másik úton akadálytalan el tud távozni a helyszűnrűl.

[21] A terhelt ugyan belűkte a személygűpkocsiba a sűrtettet, de a sűrtettet semmi sem akadályozta a távozásban, mivel az ajtű belűlrűl akkor is nyitható, ha kívűlrűl bezárják, ezzel a terhelt tisztában volt, a sűrtettnek pedig bűven lett volna módja kiszállni, aműg a terhelt a gűpjűrművet megkerűlve beszállt a bal első ajtűn és a gűpjűrművet elindította. A rendűri űgyeleti küldəsi naplű szerűnt a sűrtett azt mondta, hogy önként szállt be a gűpjűrműbe.

[22] A felűlvizsgűlati indűtvűnyt a terhelt másik (utűbb ugyancsak meghatalmazott) vűdűje a kiegűszűtette.

[23] Az elsőfűkű bűroság nem teljesűtette az indokolási kötelezettségűt. Nem indokolta meg, miűrt utasűtotta el egyéb érdekelt¹² tanűkűnti kihallgatására tett vűdűi indűtvűnyt, amit a másodfűkű bűroság csak látszűlag, de nem tűnylegesen orvosolt. Nem adta indokát, hogy miűrt csak a vűdat alátűmasztű bizonyűtűkokat fogadta el, az azt cáfolűkat pedig miűrt nem. Arra sem tűrt ki, hogy a személyi szabadság megsűrtését mikűnt állapűtotta meg olyan személygűpkocsival kapcsolatosan, amelynek az ajtaja nem zárható be űgy, hogy azt belűlrűl ne lehessen kinyűitni.

[24] Az ítelet (tűnyállása) részben iratellenes [Be. 592. § (2) bekezdés c) pont], ezűrt részben megalapozatlan. Idesorolta a sűrtett erűszakkal beűltetésűt a személygűpkocsiba és a sűrtett megűtűsűtű. Ezt a másodfűkű bűroság nem orvosolta.

[25] Egyebekben csatlakozott a vezetű vűdű felűlvizsgűlati indűtvűnyához.

[26] A Legfűbb űgyűszűség a BF.456/2020/2. számű (vezetű vűdű) és BF.456/2020/4. számű (további vűdű) átiratában a felűlvizsgűlati indűtvűnyt a törvűnyben kizártnak talűlta.

[27] A felülvizsgálati indítvány a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja szerinti eljárási szabálysértést a Be. 649. § (6) bekezdésére, azaz a Kúria Bíróági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre alapítja, megjelölve az EBH 2006.1499. számú döntést. Ez a döntés a Bíróági Határozatok Gyűjteményében nem fellelhető, csupán a Kúria elvi határozatai között. Továbbá a megtámadott határozat 2020. február 20-án emelkedett jogerőre, mely időpontban a felülvizsgálati okok között nem szerepelt az állított eltérés. A Be. 659. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos szabályok alapján kell elbírálni, amely időpontban a később, 2020. április 1. napján hatályba lépő Be. 649. § (6) bekezdése nem adhat alapot felülvizsgálati eljárásra, az kizárt (EBH 206.1498., BH 2012.218.).

[28] A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A tényállástól eltérő ténybeli alapokon álló jogi érvek a felülvizsgálat során nem vehetők figyelembe.

[29] A könnyű testi sértés vétsége kapcsán a tényállásban foglaltak szerint a terhelt az előtt is bántalmazta a sértettet, mielőtt az beült a terhelt kocsijába, és azután is bántalmazta, hogy kocsival tanúhoz mentek, őt felvették, majd további helyre mentek. Szemben tehát a felülvizsgálati indítványban előadottakkal, a jelen ügyben irányadó tényállás alapján nem különíthetők el a személyi szabadság megsértése és a könnyű testi sértés bűncselekményeket megvalósító cselekmények. A védő a tártstettség is vitatva a BH 2008.233. számú döntést emelte ki. A védői érvekkel, valamint a hivatkozott döntéssel szemben a jelen ügyben irányadó tényállás szerint nem határolható el egymástól az, hogy melyik bántalmazó személy tevőleges magatartása mely sérüléseket okozta, ugyanis a terhelt egy-egy alkalommal tenyérral és ököllel fejen ütötte a sértettet a gépkocsiba ültetés előtt is.

[30] A későbbiek során a terhelt tanúlcél egy időben és helyen ugyancsak többször tenyérral ütötte a sértettet, tanú is többször, közepes erővel fejbe ütötte, így ők egymás tevékenységéről tudva cselekedtek, ezért a tártstettség megállapítására helyesen került sor. A BH 2017.284. számú döntés szerint: A tártstettesi szándékegység meglétének nem feltétele előzetes megállapodás, szóbeli megegyezés. A tett közös végrehajtásában megmutatkozó egyetértés a cselekmény helyszínén, a véghezvitel során is létrejöhet. Közös bántalmazás esetén, amikor is valamennyi elkövető tisztában van társai cselekvőségével, és saját tevékenységét annak ismeretében, ahhoz képest alakítja, fejti ki, közömbös, hogy a súlyosabb minősítést megalapozó sérülést éppen melyik elkövető fizikai erő kifejtése idézte elő. Az okozott eredményért az elkövetők tártstettként felelnek.

[31] A személyi szabadság megsértése büntette tekintetében előadott indokok a tényállásban megállapított tényektől eltérő ténybeli megállapításokat tartalmaznak, azaz a tényállást támadják. Az irányadó tényállás az indítványban foglaltakkal szemben az esetleges menekülés lehetőségét nem tartalmazza, szemben a sértett akaratával ellentétes, ellenállást kifejteni képtelen helyzetével, amely miatt sérelmére a személyi szabadság megsértése tényállási elemei maradéktalanul megállapíthatók.

[32] Az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[33] A Legfőbb Ügyészség indítványozta a megtámadott határozat tanácsülésen történő hatályában fenntartását.

[34] A terhelt és vezető védője nem tett észrevételt.

[35] **III.** A felülvizsgálati indítvány részben alapos.

[36] 1. A felülvizsgálati indítványt kiegészítő másik védő szerint az (elsőfokú) bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét.

[37] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt helye van [Be. 648. § b) pont]. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont].

[38] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetőleg a korábbi Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha – többek között – a bűnösség megállapítása, a bűncselekmény minősítése, a büntetés kiszabása tekintetében a bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

[39] A 2018. július 1. napjától hatályos Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában utalt Be. 608. § (1) bekezdésében viszont már nem szerepel a felülvizsgálati okok között az indokolási kötelezettség felülbírálatra alkalmatlanságot eredményező megsértése.

[40] A hivatkozott okot a jelenleg hatályos büntetőeljárási törvény átmeneti rendelkezéssel a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is felszámolta: a korábbi jogszabály alapján előterjesztett panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány elbírálását e törvény hatálybalépése után a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetve a bíróság mellőzi, és erről az előterjesztőt tájékoztatja, ha e törvény alapján nincs helye panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány előterjesztésének, vagy annak címzettje e törvény alapján nem jogosult a döntésre [Be. 870. § (3) bekezdés].

[41] A hatályos büntetőeljárási törvény az indokolási kötelezettség megsértése körében már kizárólag akkor enged felülvizsgálatot, illetőleg engedi felülvizsgálati indítvány előterjesztését, amennyiben az elsőfokú ítélet (jelen esetben a jogerős ítélet) indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes [Be. 608. § (1) bekezdés f) pont, 648. § b) pont, 649. § (2) bekezdés d) pont; azonos tartalommal: korábbi Be. 373. § (1) bekezdés III.b) pont, 416. § (1) bekezdés c) pont]. Ilyen konkretizált hivatkozása viszont a felülvizsgálati indítványnak nincs, s ilyet a Kúria sem észlelt.

[42] Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított, 2018. július 1. napja előtt benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálását a Kúria a Be. 870. § (3) bekezdése alapján

mellőzi (BH 2019.6.). Ezzel szemben a már nem létező felülvizsgálati okra hivatkozó 2018. július 1. napja után előterjesztett felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt (BH 2019.196.).

[43] Az indokolási kötelezettség megsértése a hatályos törvényben kizárólag a rendes jogorvoslat keretében vezethet hatályon kívül helyezéshez [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont], de a rendkívül jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálat alapjául már nem szolgálhat.

[44] E részében a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt.

[45] 2. A felülvizsgálati indítvány szerint a társtettesként elkövetett testi sértés vétsége miatt nem az arra jogosult emelt vádat és a sértett a vádat ejtette.

[46] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt helye van [Be. 648. § b) pont]. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés c) pont].

[47] Aki más testi épségét (vagy egészségét) sérti, testi sértést követ el [Btk. 164. § (1) bekezdés]. Ha a testi sértéssel okozott sérülés (vagy betegség) nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő [uo. (2) bekezdés]. A (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető [uo. (10) bekezdés].

[48] Ha e törvény másképp nem rendelkezik – többek között – a könnyű testi sértés esetén a vádat mint magánvádoló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető [korábbi Be. 52. § (1) bekezdés]. A magánvádoló az a sértett, aki – többek között – könnyű testi sértés esetén a vádat képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető [Be. 53. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat]. Magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás; a magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni [korábbi Be. 173. § (1) bekezdés]; a magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett [uo. (2) bekezdés 1. mondat]. Magánindítványra üldözendő bűncselekmény esetén csak a jogosult indítványára indítható meg vagy folytatható a büntetőeljárás [Be. 378. § (1) bekezdés]. Magánindítványnak kell tekinteni a magánindítvány előterjesztésére jogosult feljelentését és bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja [uo. (2) bekezdés]. A magánindítványt attól a naptól számított egy hónapon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekményről tudomást szerzett [uo. (3) bekezdés].

[49] A sértett könnyű testi sértés vétsége miatt még az elkövetés napján (2018. április 22.) a tanúkenti kihallgatása során közölte, hogy „(a) sérelmemre elkövetett könnyű testi sértés miatt kérem Terheltl és tanúl büntetőjogi felelősségre vonását” (nyomozati iratok 49. oldal), így a terhelttel szemben magánindítvány került előterjesztésre, s az nem csupán a tárgyában, de időbelisége folytán is joghatályos.

[50] Az ügyészség a közvádló [Be. 25. § (1) bekezdés]. Az ügyészség a vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával emel vádat [Be. 421. § (1) bekezdés]. Az ügyészség vádemelésre jogosultsága elsődlegesen a közvádas (közvádra üldözendő) bűncselekményre vonatkozik, és az egyébiránt magánvádas (magánvádra üldözendő) bűncselekmény miatt a magánvádas eljárásban a vád képviselőt az eljárásban átveheti [korábbi Be. 496. § 2. mondat] egy alkalommal [Be. 764. § (2) bekezdés 1. mondat].

[51] A benyújtó a nyomozást 2018. április 22-én személyi szabadság megsértésének büntette és „más bűncselekmény” miatt rendelte el (nyomozati iratok 41. oldal). A nyomozó hatóság a terhelttel a 2018. június 12-i első kihallgatásán személyi szabadság megsértésének büntette és könnyű testi sértés vétsége (nyomozati iratok 176. oldal), tanúul a 2018. április 13-i egyetlen kihallgatásán könnyű testi sértés vétsége (nyomozati iratok 200. oldal) gyanúját közölte.

[52] A nyomozó hatóság az iratokat a Kaposvári Járási Ügyészség Barcsi Kirendeltségének küldte meg (nyomozati iratok 221. oldal), mely ügyészség a 2019. április 29-én, vagyis a Be. hatálya alatt kelt vádiratában vádat a terhelt ellen, és pedig személyi szabadság megsértésének büntette és társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt emelt. Az ügyészség a vádiratában közölte: „tanú gyanúsított terhére rótt könnyű testi sértés vétsége miatt a vád képviselőt nem veszi át”, tekintetében az ügyet elkülönítette, és az iratokat magánvádas eljárás lefolytatására küldi meg.

[53] Mindebből kitűnik, hogy a nyomozás a terhelt ellen személyi szabadság megsértésének büntette és könnyű testi sértés vétsége miatt folyt, majd az ügyészség a terhelttel szembeni vádiratában átvette a vád képviselőt a társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt, illetőleg az ügyet tanú esetében magánvádas eljárásra terelte. A Barcsi Járásbíróság a 2019. augusztus 1. napján meghozott és 2019. augusztus 16. napján jogerős 5.Bpk.83/2019/5. számú végzésével tanú ellen könnyű testi sértés vétsége miatt indult eljárást megszüntette, mert a sértett feljelentőként a feljelentését visszavonta, és kérte az eljárás megszüntetését (elsőfokú bíróság iratok 9/I.).

[54] A Legfelsőbb Bíróság a korábbi Be. hatálya alatt hozott – a felülvizsgálati indítványban hivatkozott – EBH 2006.1499. számú elvi határozatában kimondta: A közvádas ügy nyomozásával együtt folyó magánvádas eljárásban az ügyésznek közölnie kell a sértettel, hogy – az egyébként magánvádra üldözendő cselekmény miatt – a vád képviselőt (a vádemelés jogát) át kívánja venni. Ezt megelőzően ugyanis a feljelentő visszavonhatja a feljelentését, ami az ügyész vádemelési jogát kizárja.

[55] A jelen esetben azonban – a felülvizsgálati indítvány beállításával szemben – a terhelt ellen a társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt nyomozás és magánvádas eljárás párhuzamosan nem folyt, s a vádemeléssel a vád képviselőnek ügyészségi átvétele és közlése megtörtént.

[56] Azt pedig, hogy az ügyészség a magánvádas eljárásban a vád képviselőt az eljárásban egy alkalommal átveheti, a büntetőügyekben folytatott gyakorlat következetesen

ügy értelmezi, hogy az ügyészségnek (korábban: ügyésznek) erre akkor is joga van, amennyiben az egyébként magánvádas bűncselekmény miatt nem is folyt külön magánvádas eljárás.

[57] Ennek alapját – áttételesen – az képezi, hogy a magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető [korábbi Be. 173. § (2) bekezdés; Be. 378. § (4) bekezdés 1. mondat]. Törvényi megszorítás hiányában közömbös, hogy egyébként magánvádas eljárásra tartozó bűncselekményről van-e szó, s az is indifferens, hogy ezt a nyomozó hatóság miért nem ismeri fel azonnal. Vagyis közvádas bűncselekmény mellett – de csakis mellett – magánvádas bűncselekmény miatt is folyhat nyomozás, illetőleg – de akkor már csakis a vád képviselőjének átvételével – sor kerülhet vádemelésre. Amikor közvádas bűncselekmény miatt folyik az eljárás, az értelemszerűen közvádas eljárás, függetlenül attól, hogy annak esetlegesen tárgya még valamely nem közvádas bűncselekmény is.

[58] Ezért a felülvizsgálati indítvány tévesen hivatkozott arra, hogy a vádat nem az arra jogosult emelte.

[59] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont]. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].

[60] Az eljárás törvénysértő meg nem szüntetése nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi törvénysértést eredményez, ha a bűnösség törvénysértő megállapításához vezet.

[61] Amennyiben az ügyész a vád képviselőjét a magánvádától átvette, a magánvádlót a sértett jogai illetik meg [korábbi Be. 496. § 2. mondat]. Ha tehát az ügyészség (korábban: ügyész) a korábbi büntetőeljárási törvénynek megfelelően képviselte a vádat a könnyű testi sértés vétsége tekintetében (is), a sértett azon nyilatkozatainak, melyek szerint a terhelt megbüntetését nem kívánja, eljárásjogi szempontból nem bírt jelentőséggel, az eljárás megszüntetését nem eredményezhette {Kúria Bfv.768/2018/9. számú végzés [19]}.

[62] Ezt a hatályos büntetőeljárási törvény részben eltérően, jelentős novummal kiegészítve szabályozza: ha az ügyészség a vád képviselőjét átvette, a magánvádlót a sértett jogai illetik, és a sértett kötelezettségei terhelik azzal, hogy a vádat bármikor ejtheti [Be. 764. § (4) bekezdés]. A sértettet – a korábbi Be.-hez képest többletjogosultságként – akkor is megilleti a vád ejtésének joga, ha az ügyészség tőle már átvette a vád képviselőjét, és erre „bármikor”, vagyis mindaddig jogosult, amíg a büntetőeljárás jogerős ügydöntő határozattal le nem zárul, tehát ejtheti a vádat a rendes, vagyis nem csupán az elsőfokú, hanem a másodfokú és harmadfokú felülbírálati eljárásban is [A Be. törvényjavaslatának a 764. § (4) bekezdéséhez adott indokolásából: „a vád képviselőjének átvétele nem jelenti azt, hogy a sértettnek az ügyvel kapcsolatos rendelkezési joga megszűnik, a vádat ugyanis ilyenkor is bármikor ejtheti.”]. A sértett tehát az „ügy ura” marad, mert a vádról annak negálásával rendelkezhet.

[63] A sértett az elsőfokú eljárásban – amire a felülvizsgálati indítvány helytállóan hivatkozott – valóban úgy nyilatkozott, hogy „Nem haragszom a terheltlra. tanúl szemben elejttem a vádat. A terheltlnak nem kérem a megbüntetését, magánindítványom sincs vele szemben” (elsőfokú bírósági iratok 9. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal 7. bekezdés).

[64] Ez a sértetti nyilatkozat valóban nem jelent mást, mint azt, hogy ezzel a nyilatkozatával a társtetteként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt ejtette a vádat. Ugyanis a vád ejtésére is vonatkozik, hogy az – mint bármely beadvány, nyilatkozat – a valós tartalmában értelmezendő. Tehát a vád ejtése tartalmi kérdés, s amennyiben a sértett a továbbiakban már „nem tartja a vádat”, az maga a vád ejtése.

[65] A Be. külön nem szabályozza, azonban a Kúria számára nem kétséges, hogy a vád sértetti ejtése azzal egyenértékű helyzet, mint amikor az ügyészség a vádat ejtette és magánvádnek vagy pótmagánvádnek nincs helye, illetve a sértett magánvádlóként vagy pótmagánvádlóként nem lépett fel, s ezen esetben a bíróság az eljárást ügydöntő végzéssel (kötelezően) megszünteti [a tárgyalás előkészítése során: Be. 492. § (1) bekezdés e) pont; tárgyalási szakaszban: Be. 567. § (1) bekezdés c) pont].

[66] A Kúria megismétli, hogy az eljárás kötelező megszüntetésének elmulasztása esetén a bűnösség megállapítása már anyagi jogi törvénysértést eredményez, ha a bűnösség megállapításához vezet.

[67] Ezért a Kúria a megtámadott határozatot megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a terheltet az ellene társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette [Be. 662. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulat]. Más megoldás nincs, az eljárás törvénysértő meg nem szüntetése a felülvizsgálati eljárásban nem vezethet az eljárás megszüntetéséhez. Ugyanis a büntetőeljárási törvény az eljárásnak a büntető anyagi jogi szabályainak megsértésével történő törvénysértő megszüntetését [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont], illetőleg azt tekinti felülvizsgálati oknak, ha a bíróság a Be. 567. § (1) bekezdés a)-b) és d)-e) pontjában, valamint a (2) bekezdésében meghatározott valamely ok törvénysértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette [Be. 608. § (1) bekezdés e) pont, 649. § (2) bekezdés d) pont].

[68] A felmentés következtében tárgyalanná vált annak a vizsgálata, hogy a testi sértés vétségét a terhelt a felülvizsgálati indítvány által kifogásoltan társtettesként követte-e el, a terhelt sérülést okozó bántalmazási cselekvése megállapítható-e, továbbá e cselekményt érintően a tényállás részbeni iratellenessége miatt részben megalapozatlan-e.

[69] 3. A felülvizsgálati indítvány szerint a társtettesként elkövetett testi sértés vétsége kapcsán a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés történt.

[70] Miután a Kúria a terheltet felmentette az adott bűncselekmény miatt emelt vád alól, ezen felülvizsgálati ok vizsgálata eleve tárgyalanná vált. Ennek ellenére a Kúria lényegesnek találta álláspontjának rögzítését.

[71] A vezető védő szerint a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés 2020. április 1-től felülvizsgálati ok.

[72] Ez csak formálisan helytálló.

[73] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén helye van [Be. 648. § d) pont]. A Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha az eltérés a büntető anyagi jog szabályainak (1) bekezdésben meghatározott megsértését eredményezte vagy a (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett [Be. 649. § (6) bekezdés]. A felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját. A 649. § (6) bekezdése esetén meg kell jelölni a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ügydöntő határozat eltér [Be. 652. § (1) bekezdés].

[74] A megjelölt törvényhelyek ugyan 2020. április 1. napján léptek hatályba, ámde a Be. 876/A §-a szerint e törvénynek az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvénnyel megállapított – mások mellett – 648. § d) pontját, 649. § (6) bekezdését, 652. § (1) bekezdését a bíróság 2020. július 1-jén vagy az azt követően meghozott ügydöntő határozata vonatkozásában kell alkalmazni.

[75] Ekként 2020. július 1. napja előtt nem hozható olyan jogerős ügydöntő határozat, amellyel szemben a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés miatt sor kerülhetne felülvizsgálatra – azaz ennek csak a 2020. július 1. napjától hozott jogerős ügydöntő határozattal szemben van helye.

[76] Egyébiránt a felülvizsgálati indítványt – a jelen ügyben közömbös (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés].

[77] Miután a megtámadott határozat 2020. február 26-án emelkedett jogerőre, azon nem kérhető számon a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés, illetőleg ilyen okból felülvizsgálatnak nincs is helye.

[78] 4. A felülvizsgálati indítvány arra is hivatkozott, hogy az tanúl ellen külön indult eljárásban a sértett ejtette a vádat. _

[79] Valójában nem vádejtés, hanem feljelentés visszavonása történt, de ennek sincs jelentősége a jelen ügyben, mivel a feljelentő a feljelentést visszavonhatja, illetőleg a magánvádló ejtheti a vádat az általa a feljelentés (vád) tárgyává tett cselekmény bármely

alanyával szemben, de az nem hat ki a feljelentés visszavonásával, illetőleg a vád ejtésével nem érintett további alanyra.

[80] 5. A felülvizsgálati indítvány szerint azért sem törvényes a vád, mert – habár a Be. meghatározza a vád törvényes elemeit, annak hiányában sem tekinti a vádat a korábbi Be.-vel ellentétben a törvényes vád hiányának – az ügyészség a vád képviselőének átvételét megelőzőleg nem közölte a sértettel.

[81] Ez azonban önmagában sem volna felülvizsgálatot (is) megalapozó abszolút (feltétlen) eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés], így – amennyiben ez történt volna – legfeljebb ún. relatív szabálysértést képez, ami a felülvizsgálatban közömbös tényező, melynek vizsgálatára a Kúria nem köteles.

[82] A Kúria megismétli, hogy az ügyészség a vádiratában átvette a vád képviselőt, s azt magával a vádlottal közölte is.

[83] 6. A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt nem követte el a személyi szabadság megsértésének büntetettét.

[84] A Kúria már rögzítette, hogy a bűnösség ténytörtő megállapítása miatt helye van felülvizsgálatnak [Be. 648. § a) pont] és emiatt felülvizsgálati indítvány előterjeszthető [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].

[85] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek csak a Be. 649. §-ban meghatározott okokból van helye, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, vagyis nem nyitja meg a ténybeli sérelmezés (vitatás) lehetőségét.

[86] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható (BH 2004.102.).

[87] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Ide értendő a bizonyítási indítványok elutasítása is, mert azok indokoltságát a bíróság vizsgálat tárgyává teszi, ám szükségtelennek találja a tényállás tisztázásához. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[88] A felülvizsgálati indítvány részben az irányadó tényállást, illetve a bíróság mérlegelésének a helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, ártértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösség megállapítását.

[89] A Kúria ezért nem vizsgálhatta a felülvizsgálati indítvány (rendőrségi irat szerint a sértett maga közölte, hogy önként szállt be a személygépkocsiba, és további részbeni iratellenességben álló részbeni megalapozatlanságra hivatkozó) ellenérvelésének helytállóságát.

[90] A felülvizsgálati indítvány figyelembe vehető indoka mindössze annyi, hogy a sértett akadálytalanul kiszállhatott volna a személygépkocsiból, mert az ajtó belülről nyitható akkor is, ha azt kívülről bezárják.

[91] Aki mást személyi szabadságától megfoszt, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő [Btk. 194. § (1) bekezdés].

[92] A felülvizsgálati indítvány önmagában helyesen tartalmazza, hogy a személyi szabadság megsértésének jogi tárgya a szabad mozgáshoz, helyváltoztatáshoz való jog, az annak háborítatlan gyakorlásához fűződő társadalmi érdek, s annak megsértése csak akkor valósulhat meg, ha a sértett nem képes az akaratának megfelelő helyváltoztatásra, szabad mozgásra.

[93] A Kúria BH 2017.82. számú döntéséből: [77] A törvényi tényállás a „megfosztás” kifejezés használatával a fogságnak, mint változásnak bekövetkezésére utal (ugyanúgy, mint a szintén nyitott törvényi tényállású emberölés esetében az ölés kifejezés, ami halál bekövetkezésére utal). [78] Következésképpen a személyi szabadságtól megfosztás sokféle magatartásban nyilvánulhat meg, egyaránt értendő alatta fogságba vetés, fogságban tartás és fogva hagyás.

[94] Az irányadó tényállás nemcsak azt tartalmazza, hogy a terhelt a sértettet belökte a személygépkocsiba és az ajtót kívülről bezárta, hanem azt is, hogy előbb minden – aktuális, mert a motívum ténylegesen megvolt – előzmény nélkül bántalmazta, és a sértett rémült, az ijedtségtől érdemi ellenállást kifejezni képtelen állapotba került, majd a terhelt a sértettet tanúlhez szállította, akivel aztán együttesen is bántalmazták a sértettet, s végül a terhelt a sértettet a lakóhelyére vitte: a terhelt mintegy harminc percig fosztotta meg a sértettet személyi szabadságától.

[95] A jelen ügyben a sértett személygépkocsiba lökésével és bezárásával fogságba vetés (ami önmagában befejezetté tette a személyi szabadságtól megsértésének büntetettét), majd fogságban tartás történt, míg fogva hagyásról nincs szó, mert a sértettet végül a terhelt szabadon bocsátotta.

[96] A terhelt bántalmazásától rémült, ijedt állapotba került sértettől nem volt elvárható, hogy felismerje menekülésének lehetséges módját, és esetleges kiszállási próbálkozással térjen ki az őt már fizikai erőszakkal megtámadott terhelt elől, mert az adott körülmények

között azzal is számolhatott, hogy további bántalmazás éri, ami aztán ténylegesen be is következett.

[97] A Kúria nem értett egyet azzal, hogy a megtámadottnak kitérés kötelezettsége lett volna, és tényleges korlátozás nem következik be, ha a sértett egy másik úton akadálytalanul el tud távozni a helyszínről.

[98] A terhelt a bántalmazással már jogellenes támadást intézett a sértett személye ellen, aki ezzel jogos védelmi helyzetbe került [Btk. 22. § (1) bekezdés] és maradt mindvégig mintegy harminc percen keresztül. Amennyiben a terhelt előzetes bántalmazás nélkül fosztotta volna meg a sértettet a személyi szabadságtól, az is jogos védelmi helyzetet eredményező jogellenes támadás lett volna. A megtámadott pedig nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől [Btk. 22. § (4) bekezdés].

[99] Kitérés kötelezettség akkor sem terheli a jogtalanul megtámadottat, ha jogos védelmi helyzetében passzív marad, eltűri a jogellenes támadás bármely következményét. A kitérés elmaradására hivatkozás tarthatatlan álláspont, arra eredményesen nem is hivatkozhat a jogtalan támadó.

[100] A személyi szabadságtól megfosztás megvalósulása – az általa okozott alapjogi sérelem miatt – nem függ az akarati (cselekvési) szabadságtól megfosztottság tartamától, ezért megvalósul a személyi (helyváltoztatási stb.) szabadság elvételének mozzanatával is {BH 2020.227.III., BH 2017.82. [79], BH 2002.345.I., BH 1998. 258.I.}, ám az közel sem súlytalan, ha az harminc percig tart, különösen akkor, amikor az előtt, majd az alatt bántalmazás is éri a sértettet.

[101] A bántalmazás megtörtént, azt akkor is figyelembe kell venni, ha a bántalmazás eredménye testi sértésként – jelen esetben a vád ejtése folytán – külön nem állapítható meg.

[102] A felülvizsgálati indítvány a személyi szabadságtól megfosztás büntettét érintően nem bizonyult alaposnak.

[103] 7. A részbeni felmentéssel kétségtelenül szűkült a bűnösségi kör. Ez figyelmen kívül nem maradhat.

[104] A Kúria már utalt rá, hogy a bántalmazás a személyi szabadság megsértése kapcsán akkor is figyelembe jön, amennyiben a bántalmazás eredménye (testi sértés vétsége) nem állapítható meg. Továbbá nem közömbös a személyi szabadságtól megfosztás mintegy félórás tartama sem.

[105] A Kúria a büntetéskiszabási tényezőket {elsőfokú ítélet 7. oldal 6-8. bekezdés, másodfokú ítélet [15]} újraértékelte. A felmentéssel érintett bűncselekményt érintő társas elkövetést mint súlyosító körülményt értelemszerűen mellőzte, a sértett megbocsátását mint enyhítő körülményt nyilvánvalóan a fennmaradt bűncselekményre vonatkoztatta, a részbeni ténybeli beismerő vallomás pedig, mivel nem párosult a bűnösség elismerésével, nem számít

enyhítő körülménynek. Súlyosító körülmény a felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatti elkövetés, a vonatkozó ítélet jogerőre emelkedését (elsőfokú ítélet 2. oldal 3. pont: 2017. november 23.) már öt hónap múlva követő (2018. április 22.) bűnisméltés, az ezt meghaladó másik két elítélés (elsőfokú ítélet 2. oldal 1-2. pont) azzal, hogy az egyik ugyancsak [Btk. 459. § (1) bekezdés d) pont] személy elleni erőszakos bűncselekmény {elsőfokú ítélet 2. oldal 2. pont: hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 459. § (1) bekezdés i) pont]}, a sértett bántalmazása, míg enyhítő körülmény a sértetti megbocsátás és a három kiskorú gyermekről való gondoskodás.

[106] Ennélfogva a kiszabott szabadságvesztés csak némileg mutatkozik tetтарыanosnak. Ezért a Kúria a terheltet 1 év 9 hónap szabadságvesztésre ítélte.

Az indítvány elvi tartalma

[107] Az indokolási kötelezettség megsértése. A Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés. A társtettesként elkövetett testi sértés vétsége miatt nem az arra jogosult emelt vádat és sértetti vádejтés történt. A бűnösség törvénysértő megállapítása a személyi szabadság megsértésének büntetтében.

A döntés elvi tartalma

[108] A felülvizsgálati indítvány részben alapos.

I. Az eljárás törvénysértő – jelen esetben személyi szabadság megsértésének büntette mellett a könnyű testi sértés vétsége miatti sértetti vádejтés folyamányaként – meg nem szüntetése nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi törvénysértést eredményez, ha a бűнösség törvénysértő megállapításához vezet.

II. Közvádas бűнcselekmény mellett – de csakis mellett – magánvádas бűнcselekmény miatt is folyhat nyomozás, illetőleg – de akkor már csakis a vád képviselőтének átvételével – sor kerülhet vádemelésre.

III. Az, hogy az ügyészсég a magánvádas eljárásban a vád képviselőтét az eljárásban átveheti, azt jelenti, hogy az ügyészсégnek erre akkor is joga van, amennyiben az egyébként magánvádas бűнcselekmény miatt nem is folyt külön magánvádas eljárás.

IV. Amennyiben az ügyészсég közvádas бűнcselekmény mellett az egyébként magánvádas eljárásra tartozó бűнcselekmény miatt is vádat emel, az a vád képviselőтének átvételét és közlését jelenti akkor is, ha kifejezetten (szó szerint) nem is közli, hogy a vád képviselőтét átvette.

V. A sértettet – a korábbi Be.-hez képest többletjogosultsággként – akkor is megilleti a vád ejтésének joga, ha az ügyészсég тőle már átvette a vád képviselőтét, és erre „bármikor”, vagyis mindaddig jogosult, amíg a büntetőeljárás jogerős ügydöntő határozattal le nem zárul,

tehát ejtheti a vádat a rendes, vagyis nem csupán az elsőfokú, hanem a másodfokú és harmadfokú felülbírálati eljárásban is; valamint tartalmilag a vád ejtését jelenti a sértett mindazon nyilatkozata, melynek értelmében a vádat már „nem tartja” (jelen esetben: nem kérem a megbüntetését, magánindítványom sincs vele szemben).

VI. A személyi szabadság megsértése is jogellenes támadás a sértett személye ellen, aki ezzel jogos védelmi helyzetbe kerül, és kitérés kötelezettség nem terheli.

VII. A Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés miatt a 2020. július 1. napja előtt hozott jogerős ügydöntő határozattal szemben nincs helye felülvizsgálatnak – azaz ennek csak a 2020. július 1. napjától hozott jogerős ügydöntő határozattal szemben van helye.

Záró rész

[109] A kifejtettek értelmében a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva – a védői felülvizsgálati indítványának részben helyt adott, a megtámadott határozatot megváltoztatva a terheltet felmentette az ellene társtettesként elkövetett testi sértés vétsége miatt emelt vád alól, a fennmaradó személyi szabadság megsértés miatt pedig enyhébb büntetést szabott ki. Egyebekben a megtámadott határozat hatályában fenntartotta [Be. 662. § (1) bekezdés].

[110] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, ami következik a Be. 458. § (3) bekezdésből is, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. szeptember 9.

Dr. Feleky István
Ágnes a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária
előadó bíró

Dr. Gimesi
bíró